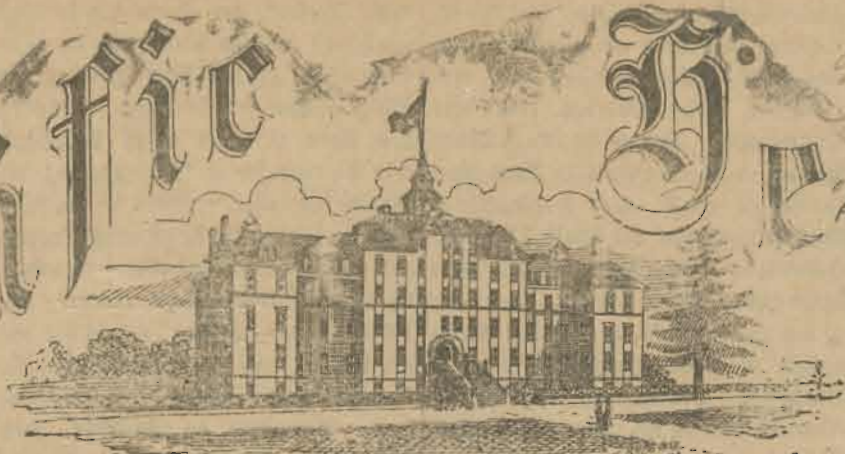

Halvfjendts Tidsskrift

PACIFIC LUTHERAN UNIVERSITY.
Dedicated October 19, 1894.

No. 21.

Parkland, Wash. 25. Mai 1896.

6te Aarg.

Pintsefalm.

Apostlerne sad i Jerusalem
Og bød paa Herrens Time,
Før Øren da brat det ringed dem,
Som tusinde Klokker time.

Det rørte dem alle jaa underlig,
Det var ikke før oplevet,
Der taltes om dem i Himmerig,
Der blev beres Navne skrevet.

Der taltes om ham, som Livets Ord
Nu skulde med Kraft forkynde,
Om Himmelglæden ved Herrens Ord,
Som skulde paa Jord begynde.

Da høstes paa Zion der Sus og Brus,
Det hylgde som et Laget,
Med Kraft fra det Høie det lave Sus
Opfyldtes paa Pintsefaldagen!

Da saas der Tunger som Ild og Glød,
Guds Venner de løst i Munden,
Paa alle Folks Tunger Guds Ord
Gjensløb, mangfoldig, men eens i Grunden.

Saa tændes paa Jorden det Lys fra
Gud,
Der haver som Solen straalet,
Hvor levende Røster Guds Julebud
Forkyndte paa Modersmaalet.

Og har vi til nu paa det store Ord
Som Børnene smaa kun stammet,
Af Himmelens Ild, som kom til Jord,
Vi har dog en Gnist annammet.

Den Gnist, den utmer hos os endnu,
Opblusser og i Guds Time,
Saa gladelig rinder det os i Hu,
At Himmerigs Klokker time!
Grundtvig.

Hans Nilsen Hauges aandelige Gjennembrud den 5te April 1796.

(Foredrag af Dr. A. G. C. Bang.)

De to første Vers af Salmen "Jesu, din søde Forening at smage" har en merkkelig historisk Betydning i den norske Kirke. Thi det var, som vi alle ved, under Afhyngelsen af disse to Vers, at Bondegutten Hans Nilsen ude paa Gaarden Hauge's Jorder gennemlevede den Mandens Daab, det aandelige Gjennembrud, der ikke blot blev afgjørende for Udviklingen af hans personlige Kristendom, men ogsaa bragte ham fuld Klarhed over den Opgave, hvortil han var udsæet af Gud. At Samtiden ikke formaaede at se noget andet i denne Begivenhed end et vanddittigt Sværmeri, er saare naturligt. Thi den Tid, der i særlig Grad roste sig af at være Oplysningens Tid, var i sørgelig Udstrækning en Forblindelsens Tid i Henseende til aandeligt Liv og Lovene for dette Livs Udvikling. Paa dette Punkt er

vi komne uendelig langt fremom vore Forfædre. Selv verdslige Mennesker i vor Tid har ialfald nogen Forstaaelse af, hvad et aandeligt Gjennembrud vil sige; alle finde det naturligt, at en Mand, som er udrustet til et særligt Kald, enten det nu er af aandelig eller verdslig Art, først kommer ind i en utklar aandelig Gjæringsproces og derefter i et givet Øieblik løstes op til fuld Klarhed baade over sig selv og sin fremtidige Livsgjærning. Vi har derfor havt den Glæde at se Dagspressen udtale sig med en merkkelig Forstaaelse i Anledning af hin Begivenhed for 100 Aar siden, til hvis Gjenfortællelse vi her idag er samlede. Det er ogsaa nu almindelig betjenot, at det Gjennembrud i en pludselig Landsopløstelse, som Hans Nilsen Hauge gennemlevede den 5te April 1796, aldeles ikke er nogen enestaaende Foreteelse i Guds Riges Historie hverken i ældre eller nyere Tid. Lad mig f. Ek. minde om Prestesønnen Jeremias, der selv har skildret sit aandelige Gjennembrud paa følgende Maade: "Herrens Ord kom til mig saa lydende: Førend jeg dannede dig i Moders Liv, kjendte jeg dig, og førend du kom ud af Moders Skød, helligede jeg dig; jeg satte dig til en Profet for Folkene. Men jeg sagde: Af Herre, Herre! Se, jeg forstaaer ikke at tale; thi jeg er ung. Da sagde Herren til mig: Sig ikke: jeg er ung. Men til alle dem, jeg sender dig til, skal du gaa, og alt, hvad jeg byder dig, skal du tale. Og Herren udtrakke sin Haand og rørte ved min Mund, og Herren sagde til mig: Se, jeg lægger mine Ord i din Mund." Lad mig dernæst minde om en Begivenhed, der fandt Sted i Skillerup Prestegaard paa Sjælland i Danmark 1803. Der sad dengang en Landsbypprest og læste i en Bog; denne Landsbypprest var den senere saa berømte Biskop Myrner. Al, hvad denne Mand fik Maade til at virke, dertil lagdes Grundbolden i hin stille Stund, da han blev rykket ind i en Landsopløstelse, han selv har skildret i disse Ord: "Det for mig raed et Gjennem Sjaalen som et Lys fra det Høie."

Om sit aandelige Gjennembrud har Hans Nilsen Hauge udtalt sig ved flere Leiligheder. Han har skildret det i en Selvbioграфи, trykt i hans Skrift: "Om Verdens Daarlighed", der udkom Sommeren 1796; ligeledes har han berørt det i Bogen: "Om Guds Visdom", der udkom i Trykken ved Enden af samme Aar. Følgende Udtalelser om denne Materie findes i selvbioграфiske Meddelelser, der staar at læse i Beskrivelsen over hans Reiser (forfattet i 1816), i

Bogen "Om religiøse Følelser" (1817) og i den efter hans Død udgivne "Samling af Breve" (1829). I flere af hans efterladte, endnu utrykte Arbejder vil ogsaa findes enkelte Træk, der belyser denne Sag. Disse spredte Udtalelser af Hauge selv vil jeg nu søge at samle i en Udsigt over, hvad der tildrog sig med ham den 5te April 1796.

Født den 3die April 1771 var han dengang altsaa 25 Aar gammel. Vige fra sin Barndom af havde han været inde i en uafbrudt aandelig Gjærning, uden at han hverken ved Læsning af Bibelen og Opbyggelseskrifter eller ved personlig Omgang med troende Mennesker kunde naa frem til nogen virkelig indre Fred og Klarhed. I denne Tilstand følte han sig saa meget mere uhykkelig og aandelig sønderrevet, som der dengang i Time Prestegjæld var opstaaet en Vækkelse, der i høieste Grad oprørte ham ved sine Ensidigheder og Udsteielser. Isoleret fra sine Omgivelser, ene med sin Gud, forpint af grublende Spørgsmaal, vakkende mellem Haab og Frygt, beklemmt af Ubishedens fortærende Ufred... i den Forsatning var det, at han den 5te April 1796 under Arbeidet ude paa sin Faders Jorde begyndte at give sit Hjerte Luft i Salmen: "Jesu, din søde Forening at smage." Hvad der saa videre tildrog sig, derom vil jeg lade ham selv udtale sig:

"Da jeg havde tunget det andet Vers, blev mit Sind saa opløstet til Gud, at jeg ikke sansede mig eller kan udsige, hvad der foregik i min Sjæl... det var en Herlighed, som ingen Tunge kan udsige, min Sjæl følte noget overnaturligt, guddommeligt og saligt. Siden den Tid havde jeg et ganske forandret Sind, en Sorg over alle Synder, en Begjærighed, at Menneskene skulde blive deltagelig med mig i samme Maade, en særdeles Ønske til at læse i den hellige Skrift... et nyt Lys til at forstaa og forstaaelsholde alle Gudsmands Vaerdomme til det ene Maal, at Kristus et Kommen til at være en Frelser, at vi skal ved hans Navn fødes paant, ombvende os, helliges mere og mere efter Guds Gaarstaber, til at tjene den treenige Gud alene."

Dette er den ene Side ved det af Hans Nilsen Hauge gennemlevede aandelige Gjennembrud, dette at han faar fuld Klarhed i sin Saligheds Sag; det gaar ham ligesom Myrner: alt, hvad han tidligere havde læst og grublet over, men ikke forstaaet, det faar nu gennem Sjælen "som et Lys fra det Høie"; hans før saa utrolige Jøndre fyldes af Trostforvisningens salige Fred, det nye Livs Kræfter fødes

i hans Sjæl, han oplødes af Kjærlighed til Gud og Mennesker, han løstes op og ind i en høiere Tilværelse, hvis guddommelige Herlighed og Salighed ingen Tunge kan beskrive. Med denne Mandens Daab afsluttes hans mangeaarige og tunge Gjærings- og Vækkelsestid.

Men dette Gjennembrud har ogsaa en anden Side. Ogsaa herom vil jeg lade Hauge selv føre Ordet:

"Det var da, ligesom jeg saa Verden ligge nedsunken i det onde, hvilket jeg sørgede meget over, og jeg bad, Gud skulde forhale med Straffen, saa nogle kunde ombvende sig. Jeg vilde nu gjerne tjene Gud og bad, han vilde aabenbare mig, hvad jeg skulde gjøre. Jeg hørte Herrens Røst, som sagde: hvem skal jeg sende hen og lade indbyde til min store Raddere og talde fra alle Sider, Nord og Syd, Ost og Vest. Jeg sagde: Send mig; thi mit Hjerte brændte af Kjærlighed til alle Mennesker. Det gjensløb i mit Jøndre: Du skal betjende mit Navn for Menneskene, formane dem til at ombvende sig og søge mig, mens jeg findes, talde paa mig, naar jeg er nær og røre deres Hjerte, saa de kan ombvende sig fra Mørket til Lys."

Dette er den anden Side ved Hauge's Gjennembrud den 5te April 1796, dette at han vinder Klarhed over sin Livsgjærning, at han naar frem til fuld Forstaaelse af den Opgave, hvortil Gud særlig havde udrustet ham, hvortil Gud særlig havde forberedt ham og dygtiggjort ham gennem hele hans aandelige Udvikling lige fra Barndommen af til den daværende Stund. Denne Opgave ser han ligge for sig klart og skarpt afgrænset. Hans Opgave er ikke at skabe noget nyt, hans Opgave er ikke at reformere hverken Kirkens Lære eller Kirkens Forfatning. De Mænd, hvem Gud udsæer til denne Opgave, dem udruster han anderledes, dem fører han gjennem en anden Udviklingsgang, end Tilfældet var med H. N. Hauge. Den Opgave, han ved Gjennembruddet den 5te April 1796 blev sig bevidst at have faaet, det var denne: i Følelsen og Forstaaelsen af vort Folks og vor Kirkes store aandelige Nød at prædike Ombvendelse for alle dem, der vilde lade sig ombvende fra Mørket til Lys; det var denne profetiske Vækkelsesprædiken, der var Hauge's Opgave. Opgaven var stor, paa samme Tid som den var begrænset. Det skal høies til den hjemgangne Gudsmands Værd og Røs, at han baade var sig sin Opgaves Begrænsning bevidst og aldrig paa noget Punkt gik ud over sin Opgaves Grænser.

I det jeg taler om Hauge's Gjennembrud til Forskaalelse af sin Opgave, kan jeg ikke undlade at minde om, at han ud paa Høsten samme Aar i Mismod og Forjagthed vilde, som han selv siger, frastige sig sit Embede. Herom fortæller han følgende:

"Engang var jeg i Skovsn med min Broder og huggede. Da blev jeg heftig oprørt i mit Sind ved at tænke paa Tidens vantroende Slegt, og med al min Iver tvivlede jeg, at det kunde blive nogen almindelig Sandheds Erkendelse hos Menneskene; thi de allerfleste spottede og foragtede mig og min Tale. Da raabte jeg til Gud og græd saa heftig, at Vandet strømmede af Mine, og jeg bad Herren, at han skulde tage denne tunge Blygt fra mig, nemlig at befjende hans Navn, og heller sende en Biskop eller en anden hoi Mand frem; ham skulde maaske Folket lyde og agte paa hans Tale, mig agtede de ikke... Da gjenslod det i mit Indre meget tydeligt: Du har i den fremjarne Tid tjent Synden, skulde du nu ikke arbejde for at bringe mig Saligheds Frugter? Du har jo lovet at tjene mig. Jeg har ofte brugt de ringe i Verden til at udbrede mit Navn; dertil har jeg kaldet dem, der har fulgt Bløgen, Faare- og Fæhrder, Fiskere og Soldere. Jeg skal give dig Kraft og Visdom, saa dine Fiender ikke skal kunne modstaa. Hvis du kun fast i dit Forsæt og hold ud i Taalmodighed. Jeg sagde da: Ja, naar du, min Gud, vil straffe mig, saa vil jeg bære villig."

Siden den Gang finder vi ham gjennem hele hans Virketid fast og urokkelig i Troen paa sin Opgave, som givet ham af Gud selv. Han havde altid den Følelse, at vilde han trække sig tilbage, da maatte han ogsaa med det samme lide aandeligt Skibbrud og miste den kostbare Perle. Derfor siger han ogsaa, at han vil opofre sine sidste Kræfter for at være sit Kald tro, at han vil vedblive til sin sidste Didsaande at bekjende den, han troede paa og kjente, Jesus Kristus, skulde det end ske under Trudsel og Slag, Fængsler og offentlige Straffe.

I Begivenheden den 5te April 1796 saa H. N. Hauge altid Befeglingen baade paa sin Kristensstand og sin Opgave som Bællehæsprædikant i vor Kirke. Syd og tyve Aar senere, den 5te April 1823, forfattede han en Sang, hvori han lafter Tilbageblikket paa sin aandelige Fødselsdag og siger:

"Jdog for syv og tyve Aar
Gud hjærlig paa mig kaldte;
han lægte mine Syndesaar
Og ved sin Naade mig kaldte
Til i Tiden at tjene ham,
Bekjende hans hellige Navn,
Stride med de udvalgte."

Det er ud fra dette samme dobbelte Synspunkt vi ved denne Mindesfest har betragtet Hans Nilsen Hauge's aandelige Gjennembrud for 100 Aar siden.

Om 100 Aar er alting glemt, siger Ordspøget. Det er sandt, at meget af det, som skede for 100 Aar siden, nu er glemt. Men det er ogsaa sandt, at noget af det, som skede for 100 Aar siden, ikke er glemt og ikke kan glemmes, fordi 100 Aar har lært os at kjende dets Betydning og Rækkevidden af dets Virkning. Det er i det hele taget saa, at Samtiden saare vanskeligt kan saa nogen Aar Forskaalelse af, hvad der skal betyde sig af en historisk Indsats gaar i Rejelen først op for dem kommende Tid. Det forholdes sig med de vigtigste

historiske Personer som med et stort Fjæb; man aner ikke, hvor høit det er, saalænge man staar ved dets Fod, man maa se det i Nilses Kræstand, før man faar den rette Ovefsigt over dets Dimensioner. Det er da ikke at ændre sig over, at vi nu efter 100 Aars Forslø har en ganske anden Forskaalelse af Begivenheden den 5te April 1796, end Samtidens Mennesker i det hele taget kunde have. Thi vi har seet Frugterne af hin Vags Udbyd, vi har seet Virkningen af H. N. Hauge's Gjerning iblandt os. Den maa være fuldstændig blind, der ikke nu kan se, at ingen enkelt Mand har haft større Indflydelse paa vort Folks aandelige Udøvelse, end han; baade i Kirkens og Borgersamfundets Liv har hans Virksomhed sat dybe, for alle synbare, for alle Tider varige Merker; tag ham bort, og de sidste 100 Aars Kirke- og Kulturhistorie vilde for vort Lands Vedkommende se ganske anderledes ud. Derfor har vor Samtid ogsaa Betingelse for at kunne sande Berettigelsen af det store Ord, H. N. Hauge engang udtalte om sig selv:

"Der skal engang komme den Tid, da Folk skal sige, at der har været en Profet iblandt dem."

Men ligesom han selv vidnede: "Jeg søger alene Herrens Væge," saa vil ogsaa vi, som har samlet os til denne Mindesfest, give Herren alene Vægen for, hvad der blev ham forundt at virke i vort Land, den Herre, hvem Riget og Magten og Vægen skal tilhøre i al Evighed.—Ev. L. R.

Reiseminder.

Red Pastor Sommerfelt.

1. I Chicago og paa Lake'n.

"Endlign jeg har adspredt dem i Landene, vil jeg dog være dem til en liden Helligdom i Landene derhen, hvor de er komne." Ezek. 11, 16.

Denne herlige Forjættelse er taget til Valgspørg for Smandsmissionen i New York, og det synes jo, som disse Ord til det landskygtsige Israel netop kunde være udtalt som en Profeti om vore Smands Raar og Smandsmissionens Fremvekt iblandt dem idetheletaget.

Ja sandelig er de "adspredte i Landene", — spredt over alle Have og Lande, som intet andet Folkesjærd i Verden; — men saa ogsaa, Gud ske Lov, samlede omkring sine hjære smaa Helligdomme i Landene derhen, hvor de er komne. Gud gjøre dem flere og flere!

Albrig, har jeg faaet et stærkere Indtryk af vore Smands Adspredelse i Landene, end da jeg for 3 Aar siden første Gang fik gjøre en Rejse ud i Vesten for at tale Smandsmissionens Sag for vore Landsmænd derude.

Efter at have reist med Jernbane i 36 Timer de 950 eng. Mil til Chicago, 2 Nætter og 1 Dag uafslædig over Bjerg og Dal og Slette, da har man, kjønner du nok, faaet et ganske stærkt Indtryk af at være kommen indenlands, godt og vel borte fra Solufsten. Da tænkt saa min Forbaufelse, da jeg efter min første Prædiken i St. Pauls Kirke i Chicago bliver anfaldt af en Mand, som ikke bare præsenterer sig som Skibskaptein, — dem træffer en jo over hele Verden, — men ogsaa inviterer mig ombord i sit Skib til at spise Middag næste Dag.

Jeg fulgte selvfølgelig Indbydelsen, og det var et af de interessanteste Skibsbefølg, jeg har gjort. Det aabenbarde er vel ny Verdensdel af Søfarten for

mig. At Chicago laa ved en af de farvandede Indsøer, det havde jeg jo paa Forhaand saavidt Rede paa, og ligeledes vidste jeg fra New York, at adskillige af vore norske Smand pleiede hver Aar at drage op til Cleveland eller Chicago for at "fare paa Lake'n" Sommeren over, lokkede af de store Gyser. Men at træffe en norsk Kaptein paa et stort amerikansk Skib — en prægtig 4-mastet fore-and-aft schooner paa 1,400 Tons, — og saa høre, at der var ikke bare en, men en hel Skare af norske Kapteiner paa "Lake'n" som Førere af store Dampskibe og Seilskibe, hvis Mandstaber ofte bestod af bare Skandinaver, mest Nordmænd — det var rigtignok en Overraskelse. At Chicago er en af Verdens 7 nyeste Underverker — det ved alle Mennesker: en By som i 1833 var saa stor som en af vore mindste Lædesteder med bare 550 Indbyggere og 175 Bygninger — og 60 Aar derefter i Udstillingsaaret 1893 præsenterer sig for Verden som Millionby med 1,400,000 Indbyggere og det største Marked i Verden for Korn, Kvæg og Griser, og det tiltrods for Branden i 1871, som ødelagde 18,000 Bygninger til Værdi af 200 Mill. Dollars og gjorde 100,000 Mennesker hjemløse.

Men at den ogsaa er en af Verdens betydeligste Søfartshyer, det har vel de færreste Anelse om. Jeg sad gabende af Forbaufelse og lyttede til min nye Ven Schooner-Kapteinens Beretning, medens han regalerede mig med en udmærket velmagende Skibskofimiddag i sin koselige og rummelige Kåbvt. Og for at saa offentlig Bekræftelse paa de fast utrolige Oplysninger skaffede jeg mig bagefter en Rapport fra Chicago's Board of Trade, som giver Statistik over hele Byens Handelskræft.

Her er en interessant Sammenligning mellem nogle af Verdens største Søfartshyer. Den samlede ind- og udklarerede Tonnage var for

London...	1890	13,481,000	Tons
New York...	1891	13,358,000	—
Chicago...	1891	11,032,000	—
Liverpool...	1890	10,942,000	—
Hamburg...	1892	9,500,000	—
Lybne...	1890	4,419,000	—
St. Francesco i 1891		1,563,000	—

Jeg har ikke kunnet skaffe Statistik for samme Aar for de forskellige Steder, men jeg formoder, at for nærværende er fremdeles denne Rækkefølge staaende, isølge hvilken altsaa Chicago bliver den 3die Søfartshy i Verden. Antallet af ind- og udklarerede Skibe for Chicago i 1892 beløber sig til 23,000, og hver Vinter ligger oplagt i Chicagos Havnedistrikt mellem 1,500 og 2,000 Skibe. Skulde man tage Hensyn til, at Skibsfarten paa Chicago paa Grund af Vinterens Strengthed er afstængt i hele 3 og 4 Maanedes, idet den aabnes midt i April og lukkes i December, saa kunde Chicago med fuld Ret regnes for Verdens første Søfartshy: Intetsteds findes større Omsætning søværts i samme Tidrum.

Om Søfarten paa "Lake'n" idetheletaget gjaelder det, at den foregaar med en forbaufende Hurtighed. Sammenligningsvis kan anføres, at der gjennem Sundet, som forbinder Huronsøen med Eriesøen, ifjor passerede ikke mindre end 52,700 Skibe med samlet Tonnage paa 32 Mill. Tons, medens Suezkanalen i 1889 kun passeredes af 3,425 Skibe med 9½ Mill. Tons.

Min Kaptein fortællerede, at som oftest foregaar Trafikken saaledes, at et

Dampskib paa 1,000 Tons tager en 2—3 Schoonere af samme Størrelse paa Støb og tager dem helt frem til Bestemmelsesstedet, hvis Veiret tillader det. Bliver der Storm, slippes Schoonerne løs for at klare sig med sin egen Seilføring. Paa den Maade havde vor Schooner, "Fitzpatrick" of Cleveland, i sidste forløbne Sæson bragt frem 20 Vaster a 2,000 Tons. Og det kun med 8 Mand's Besætning ombord. Alt det tunge Arbejde med at sætte og mindste Seil foregaar herombord med Donkey-Winchen, og Seilføringen paa de 4 Masten er jo enklest mulig.

Men det mærkeligt af alt ved denne Skibsfart er dog tilføjet at nævne: den utrolig hurtige Ekspedition, som Skibene faar i Havn. Som Eksempel herpaa anførte Kapteinen, at han forleden Sommer var ankommen fra Chicago med Hvedelaft til Buffalo, N. Y. Morgen. Hvedelaften, ca. 2,000 Tons, blev udloset til Kl. 12 Middag, og Kl. 6 Aften var han særbig til at gaa til søs igjen med 2,400 Tons Kul paa Rjolen. Det er amerikansk Business! Men saa var jo ogsaa denne nymodens Lake-schooner forsynet med ikke mindre end 8 Luger, hvoraf der samtidig kan løses eller lades med fuld Damp. Ret forenom vor Schooner laa en stor Steamer af den bekjendte Whaleback-Type, som er opfundet for og meget anvendt i Skibsfarten paa Indsøerne. Et besynderligt Eksempel er det at se paa med den ufsjonne affumpede Bong, som næsen paa en regulær norsk Bram, det hvælvede Dæk med korte Masten, og Skorstøjen langt agterud, altsammen perpendiculart paa Rjolen, og alle Hyster og Sugarer i Overbygning. Ethvert Hensyn til Skibhedens Lov er her sat tilside for det enerædende Krav paa størst mulig Hastdygtighed og Fremkommelighed.

Der seiler for Tiden paa Indsøerne 365 Dampskibe alene paa over 1,000 Tons Størrelse, og den samlede Tonnage af Skibe over 300 Tons Drægtighed beløber sig til 1,227,000 Tons. (Hele Norges Tonnage af Skibe paa over 50 Tons Drægtighed er ca. 1,700,000.)

Regnes nu kun 8 Mand's Besætning pr. 1,000 Tons, og Halvparten af Besætningernes Gjennemnit for Skandinaver, — en Beregning, som visstnok snarere er for lav end for høi, — giver dette et Antal af ca. 5,000 Skandinaviske Smand i Skibsfarten paa Indsøerne.

Altsaa ogsaa her dybt inde i det amerikanske Fastland ligger et stort og vigtigt Felt for den Skandinaviske Smandsmission.

Tænkt om vi snart kunde saa aabnet et Læseværelse paa et bekvemt Sted i Chicago. Der vilde strax blive en stor Gjerning for en Smandspræst. Om vi bare regner 1—2 Besøg for hver ud- og indklareret Skibe, vilde de jo allerede give 23,000 Besøg paa Læseværelset for Sæsonen. Og i Vintertmaanederne, naar Studerne ligger oplagt der i saa stor Mængde, da vilde Læseværelset være overfyldt hver eneste Dag.

Naar denne Skibsfart paa Indsøerne nævnes, er man maaske tilbøjelig til at forestille sig den som en meget usarlig og letvindt Søfart i Sammenligning med de lange Rejser over Oceanet. Forholdet er snarere omvendt. Skibsfarten paa Lake'en er saade farlig og besværlig. I Aaret 1891 forliste alene af Skibe hjemmehørende i Chicago ikke

mindre end 10. De voldsomme Storme, som hyppig raser her indenlands, — helst Vaar og Høst, — lætter det lette Fjerst-band i et frygteligt Oprør. Og senhøstes har det hændt, at Skibe er frosset inde midt ude paa Lake Superior, og Folkene omkomne af Kulde og Sult.

Godt betalt er Sømanden paa Lake'n, med Hyrer fra \$30—60 Maanedene. (I de gamle gode Tider i 50—60 Aarene skal Hyrerne paa Lake'n have været \$3—5 om Dagen.) Men denne rigelige Betaling, forbundet med de hyppige Havneophold i de flere Byer, gjør selvfølgelig denne Søfart kun saameget aandelig farligere for den unge, ubeslættede Sømand.

Helt siden jeg første Gang fik gjøre mig bekendt med denne Skibsfart paa Lake'n har jeg sølt mig i Gjæld til Sømandene her: at jeg skylder at bære deres Sag frem for Sømandsvennerne i "Bud og Hilsen". Gjælden er nu bleven gammel, men bedre sent end aldrig.

Ikke saa at forstaa, at jeg gjør mig nogen Illusion om, at vi herhjemme i det gamle Land skulde kunne udstrække vor Mission ogsaa til disse amerikanske Fjeldlandshavne. Nei, Sømandene derude maa betragtes som væsentlig amerikanske og saaledes udenfor vor egentlige Virkefærd. Men "Bud og Hilsen" har en stadig tiltagende Flok af venlige Læsere ogsaa blandt vore amerikanske Landsmænd i Vesten, som med voksende Interesse har rakt os villige Hænder til Samarbejde i de fælles Op-gaver, som paa Østkysten af Amerika og særlig i New York har mødt os i de nord-amerikanske Ryssejere. Til disse kjære Venner skal vort Haab staa ogsaa for Sømandene paa Lake'n. Lad os, alle Sømandsvenner baade herhjemme og i Amerika, forene vore Hjertes i Bøn om, at den nord-amerikanske Sømands-mission maa gaa frem, saa vi snart kunde faa se Arbejdet begyndt baade paa Lake'n og paa Vestkysten, hvor der allerede saalænge har været Trang til denne Gjærning. — Bud og Hilsen.

(Mre.)

Underlig Medning.

I Nærheden af Landsbyen Frederik i Maryland levede for over 100 Aar siden en gudsygglig Mand ved Navn Birchel. Ved sluttigt Arbejde erholdt Birchel et for den Tid tarveligt Udkomme for sig og sin Familie. Han havde et lidet Hus og et lidet Stykke Land, som han havde ryddet. En Vaar blev han syg, og efter nogle Ugers haarde Smerte døde han. Han efterlod sig Kone og fire Børn, hvoraf det ælste endnu ikke var tolv Aar. Udover Sommeren og Høsten var den arme Enke i Stand til ved Flid og Sparksomhed at forskaffe sig de nødvendige Levnetsmidler. Egnen var lidet beboet; den nærmeste Nabo's Hus var en Mil borte. Ved kunde man let saa sig, da store Skove vare rundt omkring.

Men da Vinteren brød ind, waatte Enken med Kummer se, at hendes Lev-netsmidler formindredes Dag for Dag Et stort Snefald i Maris Maaned gjorde de saa Vie, som vare der i Egnen u-fremkommelige. Store Snemasser bedæf-tede Landet. En stor Sneedrive lagde sig saa haard foran Hyttens eneste Dør, at Familien ikke var i Stand til at komme ud.

Den stolte Enke overtænkte sin van-skelige Situation. De havde ikke noget at spise mere end en Dag til. Hvor-

dan skulde det gaa dem, da de vare langt borte fra menneskelig Hjælp? Der var ingen Sandsynlighed for, at en Vand-tingsmand skulde komme til et saa af-fjedes Sted. Den dybe og haarde Sne kunde blive liggende hele Uger endnu.

Menneskehjælp var ikke at vente. Da vendte den fromme Kvinde sine Tanker til Gud. Hun bad sit ælste Barn læse Forklaringen over den første Artikel i Dr. Martin Luthers lille Katekismus: "Jeg tror, at Gud har skabt mig til-ligemed alle andre Creature, at han har givet mig Legeme og Sjæl, dertilmed Dine, Øren og alle andre Lemmer, ja Fornuft og disse Sandser; og ikke det aleneste, men jeg tror ogsaa, at han op-holder alle Ting, som ellers maatte for-gaa, at han til dette Liv dagligen at op-holde giver mig Mad, Drikke, Klæder, Sko, Hus og Hjem, Vagteskalle, Børn, Mark, Fæ og alt det, som godt er. Jeg tror ogsaa, han forsværer mig imod al Fare, at han afvender og forhindrer alt Ondt; og det gjør han altsammen ikke af nogen min Fortjeneste, men af sin blotte faderlige Godhed og Barmhertig-hed. Derfor er jeg skyldig til, at jeg derimod takker ham, lober ham, adlyder hans Vilje allesteds og tjener ham. Det er altsammen baade vist og sandt i alle Maader."

Derpaa tog Moderen sin Psalmebog i Haanden og sang Paul Gerhards Hjemme Psalme:

"Besal du dine Veie
Og al din Hjertesorg."

Derefter slog hun op sin Bibel og læste af Davids 37te Psalme: "For-lad dig paa Herren og gjør godt, bo i Landet og nær dig trofagen. Vælt din Vei paa Herren og forlad dig paa ham; han, han skal gjøre det" Derpaa bad hun inderlig til Gud, at han dog efter sin Forjættelse vilde beskjærme og hjælpe hende og hendes Børn.

Dagen forløb, uden at der viste sig nogen Hjælp. Den næste Dag var Enkens Bønner endnu inderligere end før. Frokosten var utilstrækkelig, og Børnene begyndte at græde og raabe om Mad. Moderen bad alvorlig og lydelig, at den himmelske Fader dog maatte sende et Bud med Levnetsmidler til at fjerne hendes Børns Hunger. Da blev hun pludselig afbrudt. Det ban-tede paa Væggen over Døren. Hun spurgte: "Hvem der?" Og en Røst svarede: "Lul op." Med stor An-strengelse fik man gjort dette, og hun saa en Mand med sin Hest ved Bidset staa udenfor. "Du er en fremmed", sagde hun, "men et Bud, som Gud har sendt for at redde mine Børn fra Hungers-døden."

Den fremmede svarede: "Jeg ventede en liden Stund, hørend jeg bankede paa, og hørte, hvad du bad. Jeg er en Kvæghandler fra Washington County, som har været i Baltimore og solgt Kvæg og er nu paa Reisen hjem igjen. Veien gennem denne øde Egn er saa tilføgen med Sne, at jeg har tabt den. Da jeg nu red omkring uden Vei, saa jeg Nøg stige op fra din Hytte og kom hid for at spørge, i hvilken Retning den nærmeste Landsby ligger. Dog, hørend jeg spørger derom, — her lyndes at herse for Nød; hvormed kan jeg hjælpe?"

Enken fortalte ham nu sin Nød; at hendes Børn ikke havde faaet Mad paa flere Dage, at den sidste Bid var op-spist, at hun umulig med sine smaa kunde i den høie Sne komme hen til den nærmeste Nabo engang. Manden sagde nu, at han for en Stund siden var

kommen forbi en Rølle, at han ved at følge sin Hests Spor tilbage sikkert kunde finde den igjen, og at han snart skulde være tilbage med en halv Sæl Mel.

Da han naaede tilbage fra Røllen, aabnede han en Vei fra Hyttens Dør, hentebe Bed fra Skoven og gav tilfaldt Enken fem Dollars, idet han lagde, at siden det led saa langt paa Vaaren, kunde Sneen ikke blive længe liggende. Melet vilde forslaa til flere Uger Siden kunde hun kjøbe flere Levnets-midler for Bøngene. Derpaa sagde den snille Mand Farvel. I kort Tid naaede han nærmeste By, hvor han fik godt Herberge.

All næste Dag smeltede Solen saa varmt, at Sneen smeltede i kort Tid. Den fromme Enke levede mange Aar og led aldrig Hunger eller Nød mere.

Slutningsfest ved P. L. U.

Pacific Uth. University afsluttede sit andet Skoleaar den 19de Mai, og af den Grund, var der bestemt en Slut-ningsfest den 20de. Allerede fra den tidligste Morgen var der det herlige Veir, Solen skinnede klart og varmt fra en skyfri Himmel, og "Mount Tacoma" straalte med sin snedækte Top i Solens Straaler; og saaledes var det hele Dagen.

Festen var bestemt til Kl. 10 For-middag, og efter at Musikorpset havde spillet ved Indgangen til Skolen, sam-lede man i Kirkesalen, hvor omtrent 200 Mennesker nu vare forsamlede.

Efter Afhyngelsen af "Rock of ages, cleft for me," aabnede President Grøn-berg Festen ved Oplæsning af den 111 Salme og en kort Bøn, hvori han sær-lig anbefalede Studenterne til Guds Baretagt, bad om, at naar de nu gik hjem til de forskellige Egne af Landet, at de da maatte bære Præg af, at de havde besøgt en kristelig og god Skole. Derefter gik det Slag i Slag med det egentlige Program, som bestod af Musik, Sang, Declamation osv, af Skolens Elever baade fra den øverste Afdeling og Børneskolen. Det var en stor For-nøjelse at høre de forskellige Numre.

Da denne Del af Programmet var forbi, traadte President Grønberg atter frem, og holdt paa Engelsk en kort Tale. Han bad Trustees, Profes-sorer og Studenter modtage hans hjerteligste Tak for det Arbejde, som nu i dette Skoleaar var bleven gjort. Der-næst henvendte han sig særlig til Stu-denterne, og bad dem om at være Kjærlig-hed for denne Skole, som de nu for-lod. Bad dem at elske Skolen og dens Sag, først og fremst fordi det ogsaa var Guds Sag, og dernæst fordi de der kunde lære Kundskaber, som var nyttige for dette Liv, og sælde dem alle et hjerteligt "Fa vel og paa Gjenhyn". Formand Hartstad holdt derpaa en kort Tale, hvori han udtalte sin Tilfredshed med det Arbejde, som var udført ved Skolen i dette Skoleaar. Ugesom Pres. Grønberg bad ogsaa han Studenterne om at være Kjærlighed til denne Skole og tale godt om den. Vistnok var der mangt og meget, som burde rettes paa og forbedres, men lovede han, at de alle nu i Øbet af Ferien vilde gjøre deres bedste, for at Skolen kunde blive saa hyg-gelig som mulig. Bad dem huske paa, at selv i en mindre Familie kunde man ikke altid saa det til at gaa saa pent til, som man gjerne ønskede, saa de maatte til-

komme altfor haardt, hvor der var saa mange forsamlede.

Han bad dem fremfor alt være brave kristne, saa at de, naar de nu drog ud blandt Folk, de da kunde være et Salt, som kunde udsende Kraft til de Men-nesker, som de maatte omgaaes.

Til slut ønskede han Herrens rige Velsignelse maatte hvile over dem alle, saavel som over Skolen og dens Arbej-de. President Grønberg afsluttede Festen med Bøn og Salmesang.

Om Eftermiddagen Kl. 2 havde Kvindeforeningen indbudt til en "17de Mai" Fæst, som afholdtes nær Pastor Christensens Hjem.

Kl. 2 samlede man paa F-stadens, og mange Mennesker var tilstede saavel Nordmænd som Amerikaner.

Her holdt Dr. Jensen den egentlige Fæsttale paa Engelsk. Han talte om Betjeningen af 17de Mai 1814, hvor Norges Frihed blev født til Verden. Bad de tilstedeværende Amerikaner om at være over med Nordmænd, at de elskede deres gamle Moder, Norge, saa høit, og forsikrede, at de Nordmænd her i Amerika som endnu bevarede Kjærlig-heden til deres gamle Moder hindses, ogsaa vilde være de bedste Borgere i og nære den norske Kjærlighed til deres nye Moder, paa denne Side af Hævet.

President Grønberg fortalte derpaa en Historie paa Bygdemaal, som bragte Publikum til at lade i en uafbrudt Latter, og endelig sluttedes Programmet med Sang og Musik.

Efter Programmets Slutning indvit-terede Kvindeforeningen paa Kaffe og Kaffe, som serveredes i Universitetets Spise-sal. Som sædbantig naar Kvindefore-ningen indbyder, var baade Kaffen og Røgen rødt, og Kvinderne fortjener Tak for alt, hvad de udretter for Skolen og Menigheden her paa denne Blads.

Efter Kaffen trak en Del af de ældre sig tilbage, medens Ungdommen morede sig med Leg og Sang indtil Aften, da man skiltes. De fleste var da vistnok enige om, at de havde tilbragt en hyg-gelig Dag.

J. M. Arntson,

Norw. Sagfører.

Notary Public.

Udfærdiger alle lovlige Dokumenter, saasom: Skjæder, Kontrakter, m. m.

Room 432 Wash. Block, 111 Pacific Ave. Tacoma, — — — — — Wash.

Læs Dette!

Enhver, som samler 50 nye Sub-skribenter paa "Pacific Herald" og indsender fuld Betaling (\$25.00) for disse, faar som Belønning et Aars fri Undervisning ved Skolen. ligeledes skal enhver, som samler 25 nye Subskribenter og indsender fuld Be-taling (\$12.50) for disse, faa som Be-lønning et halvt Aars Undervis-ning ved Skolen.

Man værter sig dette, at her er kun Tale om fri Undervisning i de almin-delige Kurser, som ellers koster \$1.00 om Ugen, — ikke i de Fag, for hvilke der betales særskilt.

Dernæst mærk man sig, at nævnte Rettighed til fri Undervisning, enten det er for et halvt eller et helt Aar, maa altid ud benyttes inden Ud-løbet af Skoleaaret 1895 og 96.

Her er god Anledning for Gutter og Piger til at gaa baade sig selv og Andre. Og det er ikke bare de Unge, som kan benytte sig heraf med Forde-l, men ogsaa Saadanne, som ikke selv kan besøge Skolen. Disse kan følges eller skænke de paa denne Maade Landne Rettigheder til hvem de vil.

The Red Front

"Telen" med et stort Lager af Dresser i alle størrelser bestående af de nyeste og moderneste

Cutaway Suits

Single Breasted Sack Suits

Double Breasted Sack Suits

Round Cut Suits

Clay Worstedts, Serges og Casfamire i smagfulde og vakre Mønstre.

Intet Præteri, ingen falske Paastaelser, intet Humbugsalg. Vore Varer er af de bedste, som kan erholdes for Bønge og Ljøbes for Kontant.

Om, se og overbevis dig om, at du hos os skal finde Varer til Priser, som er værdt at stjerne Opmærksomhed.

"Men's Suits" fra \$3.50 og opover.

Red Front Clothing & Shoe Co.

1308 Pacific Avenue.

Hans Fortelson, Bestyrer.

Skandinavisk APOTHEK.

P. Jensen, Fern Hill.

Norske Familie-Mediciner
Købt Dag og Nat

NORTHERN PACIFIC

THE DINING CAR ROUTE
ACROSS THE CONTINENT.

The Yellowstone National Park Line.

Timetabel.

For	Afgaar fra Tacoma.	Ankommer til Tacoma.
St. Paul og Chicago..	6 50 p. m.	5 45 a. m.
Omaha og Kansas City	10 30 p. m.	5 45 a. m.
Portland	6 00 a. m.	6 30 a. m.
Portland	11 10 p. m.	10 10 p. m.
Seattle	5 00 a. m.	5 55 a. m.
Seattle (60 Minutter)	6 40 a. m.	7 25 a. m.
Seattle	10 30 a. m.	10 00 p. m.
Seattle (90 Minutter)	3 30 p. m.	3 45 p. m.
Seattle	5 10 p. m.	7 30 p. m.
Seattle	10 15 p. m.	11 05 p. m.
Carbonado	4 45 p. m.	8 50 a. m.
Olympia, Grays Harbor og Cosia	3 50 p. m.	10 25 a. m.

*Løg til Olympia, Cosia og South Bend afgaa hver Dag undtagen Søndag. Alle andre Løg afgaar daglig.

Dampskibet "City of Kingston"

For Seattle, Port Townsend og Victoria,

Afgaar fra Tacoma 7 30 p. m.

Daglig undtagen Søndag.

Afgaar fra Victoria 8.30a. m.

Daglig undtagen Mandag.

Merre fuldstændige Oplysninger samt Kartter, Timetabeller osv. kan man faa ved at henvende sig til

A. D. CHARLTON,
A. G. P. A., Portland, Oregon.

A. TINLING,
Gen. Agt., 925 Pacific Avenue, Tacoma.

City Ticket Off. 925 Pac. Ave. Depot Ticket Off., (801 Pac. Ave.

J. L. JENSEN,

Universitetets Læge.

Parkland, Wash.

Kan træffes daglig i Dr. Fjængsruuds
Blod i Nærheden af Universitetet.

Commonwealth Title & Trust Company

Abstracts of Title

Commonwealth Title & Trust Company

Cor. 12th St & Pacific Ave.

Telephone 101. Tacoma, Wash.

FOR SALE,

A fine poultry- and dairyplace; fine fruit and water. 8 room house well furnished. For terms address

PETER A. JOHNSON,
Parkland, Wash.

The Bay City

Meat Market.

Den bedste "Retail" Kjøbsforretning i Tacoma.

Telephone 9.

1118 - PACIFIC AVENUE - 1118

ALTID PAA LAGER

norske og svenske Varer saasom

Sild, Lundefisk,

Ansjovis, Primost,

m. m.

Paa Hj. af Ilte og G Street, Tacoma Wash.

LINDBERG BROS.

The German Bakery
and Coffee Parlors.

R. Snabel, Eier.

Fresh Bread and Cakes.

1117 PACIFIC AVE. TACOMA, WASH.

H. V. ROBERTS,

Tandlæge.

Crown and Bridge Work a Speciality
Call and get prices . . .

Room 206, 1156 Pac. Ave. Tacoma.

C. QUEVLL,

Horstk Læge.

1101 1/2 Tacoma Ave. Telefon 455.

Kontortid 11-12. 2-4. 7-8.
Søndag 12-1.

Fred L. Larne.

"The Adjuster."

Guldsmed og Juveler.

Et stort og udmærket Udbud af
Jewelry, solid og plated. Sølvfager og
optiske Instrumenter.

1151 Tacoma, Ave.

Tacoma Wash.

Student Supplies

OF ALL KINDS

Vaughan & Morrill Co.

926 Pac. Ave. Tacoma, Wash

Kraabel & Erickson

Handler med

Flour, Feed, Hay Tinware, Hardware,

og general Groceries, o. s. v.

Guldt Lager altid paa Haand.

Parkland Wash

A. S. Johnson & Co.

Paints, Oils, Brushes, Wall Paper
and Glass.

Estimates Given on Papering and
Glazing.

We Carry a Full Line of Wall
Paper and Room Mouldings,
Cash and Doors.

1309 PACIFIC AVENUE.

TELEPHONE 505. Tacoma Wash

SCANDINAVIAN-AMERICAN BANK

1539 & 1541 PACIFIC AVENUE,

CAPITAL, : 100,000.

A. S. Johnson, President.

G. Steinbach, Vice President.

H. S. Snatvold, Cashier

Betaler 5 per Cent Rente paa Spareindførelser.

Kjøber og sælger Byer paa alle ledende Byer i de
Forenede Stater, Canada og Europa, samt "Money Orders"
paa alle Postkontorer i Norge, Sverige, Danmark og
Finland.

General Agenter for de største transatlantiske Damp-
skibs Linier.

Agenter for alt ufulgt N. P. R. R. Land i Washington.

PACIFIC HEROLD

Udgivet af
The . . .
Pacific Lutheran
University
Association . . .

Udkommer hver Uge
og koster forudsøis
50 CTS. PER AAR.

Alt, som vedkommer Bladets Redak-
tion, sendes til Rev. N. Christen-
sen - Betaling for Bladet, Bestillin-
ger osv. sendes til Rev. L. Larsen
Parkland, Pierce County,
Washington.

Subskribentfamlere faar, for 5 be-
talte Exemplarer det 6te frit.

METROPOLITAN SAVINGS BANK

(Incorporet 1889)

Theaterbygningen, Hj. af 9 og C Sts.

Raben daglig fra Kl. 10. til 3.
Lørdag fra Kl. 10. til 12 og 6. til 8. Aften.

Indbetalt Kapital	\$200,000
P. W. Caesar.	President.
E. W. Guos.	V. President.
G. S. Selvig.	Cashier.
F. D. Vanderbilt.	Ass't Cashier.

Directors.

Dowmer E. S. Stiles, E. W. Griggs, J. W. Anderson
G. J. Holmes, Theo. Hoerner, Geo. W.
Gaton, P. W. Caesar, E. W. Guos,
F. D. Vanderbilt.

5 per ct Rente

Renterne udbetales hver 6 Maanedes, 1ste Januar og
1ste Juli. Pengene udlaaes paa længere Tid samt paa
maanedlige Betalingsvillaaer. Anvisninger paa alle Steder
i Europa. De skandinaviske og det tyske Sprog tales.

Entered at the post-office at Parkland, Wash. as
second class matter.